

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-312-5-15>

**THE LECTURE AS A COMPONENT OF THE EDUCATIONAL
PROCESS IN MEDICAL BIOLOGY**

**ЛЕКЦІЯ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ**

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Teacher of the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Kravchuk M. G.

*Candidate of Medical Sciences, Docent,
Docent of the Department of Biology,
Bogomolets National
Medical University
Kyiv, Ukraine*

Кравчук М. Г.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National
Medical University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

За сучасних умов розвитку вищої медичної освіти вкрай важливою складовою забезпечення підготовки фахівців, які відповідають вимогам часу, є належний науково-методичний супровід освітнього процесу, що включає систему заходів організаційного і дидактичного спрямування, націлених на реалізацію відповідних положень Стандартів вищої освіти і Освітньо-професійних програм. Навчальна діяльність в закладах вищої медичної освіти, де відбувається підготовка фахівців за освітніми рівнями бакалаврів і магістрів, має передбачати реалізацію, зокрема, принципів науковості, гуманізму, наступності та безперервності і бути зосередженою на вихованні кваліфікованих

і конкурентоспроможних майбутніх медичних працівників. У зв'язку цим особливої актуальності набуває розробка і вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін, включених до відповідних освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої медичної освіти, з урахуванням обраних для впровадження форм і методів організації навчального процесу, в тому числі відповідних технологій змішаного та дистанційного навчання студентів, засобів діагностики рівня засвоєння навчального матеріалу студентами тощо.

Процес оволодіння студентами в перший рік навчання в закладі вищої медичної освіти навчальною дисципліною «Медична біологія» передбачає їх долучення до лекцій, до практичних занять, до самостійної роботи. При цьому лекція скеровує та визначає основний зміст інших видів навчальних занять з дисципліни. В закладах вищої освіти знаходять використання такі види лекцій, як наприклад: інформаційна лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-консиліум [1, 2]. Зокрема, науково-педагогічними працівниками кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця під час викладання навчальної дисципліни «Медична біологія» перевага надається традиційному виду лекції – інформаційній. Її вступна частина передбачає визначення мети та загального плану лекції, акцентуацію на елементах мотивування студента до вивчення і засвоєння навчального матеріалу, активізації пізнавальної діяльності особистості; наступна частина передбачає викладення в логічній послідовності безпосередньо основного наукового змісту за темою лекції, систематизацію та поглиблення відповідних знань студента; заключна частина передбачає узагальнення основного теоретичного матеріалу, що сприяє осмисленню студентом проблематики лекції в цілому [2, 3]. Наповнений науковим змістом лекційний навчальний матеріал має охоплювати головний теоретичний матеріал у відповідності до робочої програми навчальної дисципліни «Медична біологія» та визначеного нею навчального плану викладання дисципліни. При цьому лекція передбачає не тільки висвітлення основних положень за конкретною темою, а й забезпечує логічний зв'язок викладеного матеріалу з його подальшим практичним використанням.

З метою підвищення ефективності засвоєння лекційного матеріалу з медичної біології здобувачами вищої медичної освіти на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця розроблено для студентів відповідні рекомендації. Вони спрямовані

на систематизацію здобувачами вищої медичної освіти наукових знань за темою лекції. Згаданими методичними рекомендаціями пропонується студентові послідовне виконання наступного: при підготовці до конкретної лекції зосередитися на раніше отриманих знаннях, які кореспондуються з її темою, а також ознайомитися з розміщеною на електронній навчальній платформі Національного медичного університету імені О.О. Богомольця презентацією лекції; скласти конспект за висвітленим в ході лекції, до якої долучився студент, навчальним матеріалом; опрацювати навчальний матеріал за темою лекції, викладений у визначених робочою програмою навчальної дисципліни базових літературних джерелах, а для глибшого опанування ним опрацювати викладене у передбачених робочою програмою навчальної дисципліни відповідних допоміжних літературних джерелах; при підготовці до поточного та кінцевого контролів з навчальної дисципліни опрацювати питання, розкриття змісту яких асоціюється з матеріалом конкретної лекції. Чітке та послідовне виконання студентом зазначених рекомендацій до оволодіння темою лекції з навчальної дисципліни «Медична біологія» має сприяти забезпеченню якісного засвоєння відповідного навчального матеріалу.

Література:

1. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів : довідник для пед. та наук.-пед. працівників / уклад. Н. М. Савельєва. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. 80 с.
2. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу: Методичні рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеню доктора філософії (PhD) ВМ(Ф) НЗ України. Київ, 2016. 88 с.
3. Кайдалова Л. Г., Сабатовська-Фролкіна І. С., Альохіна Н. В., Шварп Н. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.